

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

**A SZABADIDŐSPORT SZERVEZÉSI SAJÁTOSSÁGAI A
FELSŐOKTATÁSBAN**

Pfau Christa Sára

Témavezető:

Prof. Dr. Berde Csaba
egyetemi tanár

DEBRECENI EGYETEM

Ihrig Károly Gazdálkodás- és Szervezéstudományok

Doktori Iskola

Debrecen, 2017

1. A KUTATÁS ELŐZMÉNYEI, CÉLKITŰZÉSEI ÉS A KUTATÁSI HIPOTÉZISEK BEMUTATÁSA

Dolgozatom témája a felsőoktatási szabadidősport szervezeti és működési kereteinek vizsgálata hallgatói és sportvezetői szempontból. Az elmúlt 20 évben egyre több diák tanult tovább felsőoktatási intézményekbe, melynek, többek között, egyik következménye az egyre nagyobb igény kialakulása a szabadidősport lehetőségeinek bővítésére. A középiskolában még a testnevelés óra keretében biztosított a sportolási lehetőség. Ezzel szemben a felsőoktatásban már az egyetemek határozzák meg a testnevelés tantárgy kötelező vagy fakultatív jellegét, a diploma megszerzéséhez egyik feltételként. Utóbbi szabályozás hozadékaként megnőtt a szabadidősport tevékenységének jelentősége a felsőoktatásban. Az egyetemeken van utoljára lehetőség arra, hogy szervezett keretek között, díjmentesen sportolhassanak rendszeresen. A diákévek alatt még ingyenesen vagy kedvező anyagi feltételekkel használhatják az intézmények sport eszközeit és létesítményeit. A diploma megszerzése után nagyobb hangsúlyt kap az egyén beállítottsága, motiváltsága és anyagi feltételei, melyek meghatározzák, hogy sportol-e rendszeresen szabadidejében. Az egyetemi hallgatók hozzáállásának meghatározó tényezője a sport-szabadidősport értékeinek felismerése. Ebben a közegben még formális keretek között alakítható a hallgatók szemlélete, fokozható az érdeklődésük a sport iránt, pozitív élmények biztosításával aktiválhatóak és elkötelezhetőek. A felsőoktatás szinte egy utolsó lehetőség, hogy tudatos, szervezett sportértékeket alakítson ki és ilyen jellegű szocializációs környezetet teremtsen a hallgatók számára. A hatás kettős, egyrészt az így szocializált és sportoló hallgatóság életminősége javulhat. Másrészt, mint a jövő vezető értelmisége a következő generációk nevelésében, szemlélet formálásában megjelenik a multiplikatív hatás, ami még az előzőnél is fontosabb.

A téma aktualitását bizonyítja, hogy az elmúlt években egyre több kutatás irányul a felsőoktatási intézmények hallgatóinak sportszokásaira, sporthoz való viszonyukra. Kutatási témámat nagyban befolyásolta, hogy szükségességét láttam olyan kutatás elvégzésének, amely lehetőséget biztosít a felsőoktatási szabadidősport szolgáltatások egységes vizsgálatára nemcsak hallgatói, hanem sportvezetői oldalról is. Eddigi kutatások során ezt a területet egységes keretrendszerben, több egyetemet összehasonlítva tudomásom szerint még nem vizsgálták.

Témaválasztásom személyes indíttatású is, mivel tizenhetedik éve dolgozok testnevelőként a felsőoktatásban, így közvetlen résztvevője vagyok kutatási területemnek. Fő feladataim közé tartozik az oktatói munkán kívül az egyetemi szabadidősport szervezése és felügyelete. Szemtanúja vagyok a hallgatói sportolói szokásoknak, szervezeti egységek működésének és az évek során kialakult a szabadidősporthoz való kötődésem. Ez tekinthető doktori cselekményem

előzményének. Az itt szerzett tapasztalataim alapján fogalmazódott meg a doktori képzés alatt vizsgált tudományos problémák is.

A kutatás fontosabb célkitűzései

1. Bemutatni a kutató egyetemek hallgatóinak saját fizikai állapotáról adott megállapításokat különböző csoportosításban.
2. Elemezni a hallgatók sportolási szokásait, kiemelten vizsgálni a kedvelt sportágakat, a sportolási helyszíneket, motivációs tényezőket és sportolás abbahagyásának indokait.
3. Jellemezni a felsőoktatási szabadidősport szolgáltatások helyzetét oktatói, infrastruktúra és sportprogram szempontból. A vizsgálat hallgatói és vezetői véleményt is tartalmazott.
4. Hallgatói és vezetői szempontból feltárni elégedettségi szintjét az egyetemi szabadidősport szolgáltatásoknak.
5. A szabadidősport szolgáltatásokkal kapcsolatos változtatásokat elemezni hallgatói-vezetői oldalról.
6. Bemutatni két kutató egyetem tanulmányozásán keresztül az egyetemi sport-szabadidősport szervezeti kereteit, gazdasági hátterét, sportszolgáltatásait, sportstratégiáit.

2. ADATBÁZIS ÉS AZ ALKALMAZOTT MÓDSZEREK ISMERTETÉSE

A felsőoktatási szabadidősport értékelésénél arra törekedtem, hogy több oldalról is megközelítsem a kutatott területet. Vizsgáljam, melyek azok a személyek, szervezeti egységek, tényezők, amelyek hatással vannak a felsőoktatási szabadidősport infrastruktúrája, szervezeti kereteire és sportszolgáltatások minőségére és mennyiségére. Kutatásom ezen közvetlen tényezők hatásait elemzi primer vizsgálatokkal. Kutatási módszereim között kvalitatív és kvantitatív módszert is alkalmaztam. Felvételezéseim célcsoportja maga az érintett csoport, a hallgatóság, de a vizsgálatokat kiterjesztettem a szabadidősport szervezésének irányításával foglalkozó vezetőkre is. Ezen kívül esettanulmányt készítettem egy vidéki és egy fővárosi egyetem bevonásával.

2.1. Kérdőíves vizsgálat a hallgatók körében

A szakirodalmi ajánlások figyelembe vételével összeállított kérdőívek közül a diákok körében végzett felmérést először pilot kutatás keretében a Debreceni Egyetem 231 hallgatója töltötte ki. Az így szerzett tapasztalatok alapján véglegesítettem kérdéseimet és esettanulmány segítségével dolgoztam ki a vizsgálatnál alkalmazott módszertani eljárásokat. A hallgatók körében végzett összehasonlító elemzésem a kutató egyetemekre terjedt ki, mivel a legnagyobb hallgatói létszámmal és széleskörű sportszolgáltatásokkal rendelkeznek. A kutató egyetemek mind Budapesten és mind vidéken nagy létszámú felsőoktatási intézmények, melyek lefedik a hallgatóság nagy részét. Törekedtem arra, hogy nagyobb elemszámú mintával dolgozhassak, ennek eredményeként összesen öt kutató egyetem hallgatóihoz jutott el a kérdőív. Az adatok 2014/15. tanév II. félévi lekérdezés alapján készültek. A lekérdezés papír alapú kérdőívek segítségével történt, melynek oka az volt, hogy így olyan hallgató is válaszolt a kérdőívben szereplő kérdésekre, akik nem sportolnak szabadidejükben, nincs közvetlen kapcsolatuk semmilyen sporttevékenységgel. Az adatok bevitelét az EvaSys rendszer segítségével végeztem, amely lehetőséget adott a papír alapú kérdőívek könnyebb feldolgozására. A felmérés 25 zárt jellegű kérdésből állt. A kérdőívet három fő kérdéscsoport alkotta. Az első csoportban a kérdések irányultak a hallgatók sportolási szokásaira, sportolási szintjükre, sportági preferenciáira, motivációs tényezőkre és a sportolás abbahagyásának indokaira. A második csoportban foglalkoztam a szabadidősport szokásokkal és egyetemi szabadidősport szolgáltatások jelenlegi helyzetével és fejlesztési lehetőségeivel, a harmadik csoport kérdései pedig, a hallgatók demográfiai adataira vonatkoztak.

2.2. Kérdőíves vizsgálat a sportvezetők körében

A sportvezetők körében kitöltött kérdőív segítségével vizsgáltam az egyetemek:

- szervezeti kereteit,
- finanszírozási lehetőségeit,
- a rendelkezésre álló infrastruktúrát és az elmúlt évek fejlesztéseit,
- sportszolgáltatások fajtáit, mennyiségét és minőségét
- különböző rendezvények, bajnokságok sportág specifikusságát, finanszírozási hátterét, szervezési kereteit.

A sportvezetői kérdőív 29 zárt és nyitott jellegű kérdést tartalmazott és három fő kérdés csoportra tagolódott. Az első csoportban az intézmények szabadidősport lehetőségei és finanszírozásukkal kapcsolatos kérdések kaptak helyet, a második csoportban a felsőoktatási szabadidősport fejlesztési lehetőségei, míg a harmadik csoportban a sportvezetők szociodemográfiai adataira vonatkozó kérdések szerepeltek. A nyitott kérdésekre a válaszadó szabadon fogalmazta meg válaszát, saját szavaival. A zárt kérdésknél a megkérdezettek előre megadott válaszlehetőségek közül választották ki a megfelelőt. A kérdőíveket papír alapon töltötték, amit személyes egyeztetés is követett.

2.2.1. A kérdőíves vizsgálat értékeléséhez használt módszerek

A begyűjtött adatok jellegének figyelembe vételével, a vizsgálati célnak megfelelő feldolgozás érdekében többféle alkalmazott statisztikai elemző eljárást alkalmaztam. A kérdőívek értékelését leíró statisztikai elemzéssel kezdtem, majd hipotézisvizsgálatot, varianciaanalízist és korrelációs analízist végeztem. Vizsgáltam a hallgatók elégedettségi szintjét saját fizikai állapotukról. A felmérésben Likert-skálát használtam, amely az állítással való egyetértés mértékét mérő kérdéseket jelent (KEHL – RAPPAL, 2006). Mindkét kérdőív tartalmazott táblázatos (mátrix) kérdéseket, melynek előnye, hogy a feltett kérdésekre a válaszadók gyorsabban tudnak válaszolni és egyszerűbb a kiértékelés is (BABBIE, 2001).

A kapott adatokat demográfiai jellemzők alapján is rendszereztem, csoportosítottam. Az így kapott csoportok összehasonlító vizsgálatok elvégzésére is lehetőséget adtak. Ezeket statisztikai módszerekkel is elemeztem és összeállítottam az eredményeket bemutató ábrákat, táblázatokat.

A hallgatók és sportvezetők, felsőoktatási intézmények, sportszolgáltatások jellemezőinek figyelembe vételével, a következő változókat hoztam létre:

- a hallgató állandó lakhelye szerint (Budapest, megyeszékhely, város, község, falu),
- a hallgató sportolási helyszíne szerint (campuson belül, campuson kívül),
- felsőoktatási intézmény földrajzi elhelyezkedése alapján (főváros, vidék),

- hallgatói képzésforma és évfolyam alapján (alapfokú vagy mester képzés),
- hallgató melyik karra jár,
- a hallgató hol lakik az egyetemi éve alatt (kollégium, albérlet, saját lakás, bejáró),
- a hallgató dolgozik-e tanulmányok mellett,
- sportvezetők és hallgatók neme szerint,
- sportszolgáltatások finanszírozási háttere alapján (ingyenes, költségtérítéses),
- sportszolgáltatás típusa alapján (rendezvény, bajnokság, heti rendszeres sportfoglalkozás),
- sportvezetőket a felsőoktatásban eltöltött munka évek alapján (5 évnél kevesebb, 5-10 között, 10 évnél több),
- sportvezetőket beosztás alapján (alsó, közép, felső vezető).

A sportolási helyszín preferencia indokok átlagértékeinek az összehasonlítását varianciaelemzés (ANOVA) segítségével végeztem. A két képzett mutató átlagértékeinek összehasonlítása nemek szerint, illetve a sportolási helyszín szerint két-mintás t-próbával mértem. Az eredmények feldolgozásához az SPSS statisztikai program 13.0 változatát használtam (SPSS, Chicago, IL).

A szabadidősport szolgáltatások minőségi vizsgálatához a sportcentrumok és sportszolgáltató központok értékelő QSport-14 mérési skálát alkalmaztam (YILDIZ – KARA, 2012) az egyetemi környezetre igazítva. Utóbbi skálának három része van: az oktatók (öt elem), a létesítmények (öt elem) és a sportprogramok (négy elem). A sportolási szolgáltatások részlemeinek megbízhatóságát Cronbach alphával mértem. Az egyetemi szabadidősport szolgáltatásokkal kapcsolatba korreláció számításokat is végeztem. Vizsgáltam, hogy a változók között van-e összefüggés, és ha van, milyen a kapcsolat erőssége.

Sportvezetői minta

A lekérdezés a Debreceni Egyetemen tartott sportvezetői továbbképzésen történt 2014. október 2-3-4-én. A kutatás mintáját az a 42 sportvezető adja (1. táblázat), aki részt vett a továbbképzésen, válaszolt a kérdőívben szereplő kérdésekre. A válaszok alapján megállapítható, hogy kétszer annyi férfi válaszadó volt a sportvezetői mintában, mint nő. Az adat felvételezésében egyetemi-főiskolai sportvezetők vettek részt, így az értékelések egyértelműen vezetői értékítéletet jelentenek. A vezetők munkahelyi megoszlása szerint hat budapesti és tizenkét vidéki felsőoktatási intézmény képviselője válaszolt a kérdésekre. A mintában a válaszadók 45 százaléka öt évnél rövidebb ideje végez munkát a felsőoktatásban. 18 százaléka 5-10 éve, míg 37 százaléka 10 évvel régebben dolgozik. Ennek oka az országos sportiroda hálózat megjelenése a felsőoktatási sport szervezeti felépítésében, mely újabb vezetői státusz betöltését tette lehetővé.

1. táblázat: A sportvezetői minta bemutatása (2015)

NEM		BUDAPESTI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY	VIDÉKI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY
FÉRFI	28 fő	9 fő	19 fő
NŐ	14 fő	3 fő	11 fő
ÖSSZESEN	42 fő	12 fő	30 fő

Forrás: saját vizsgálat (Pfau, 2015)

Az adatokból megállapítható, hogy azok a felsőoktatási intézmények, akik részt vettek a felmérésben a nappali tagozatos hallgatói összlétszám 83 százalékát képviselik. Ez az arány megbízható képet nyújthat a szabadidősport helyzetéről.

A vezetők végzettségét tekintve a 90 százaléknak felsőfokú, egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkezik, 10 százaléknak edzői vagy középfokú végzettsége van. Megállapítható, hogy megkérdezettek között van hallgató is, amely a hallgatói sportiroda vezetői funkciójából adódik. A mintában résztvevők magasan kvalifikáltak, melyet bizonyít, hogy minden női vezető rendelkezik felsőfokú végzettséggel. A végzettségek típusa szerint 99 százalék sportirányú tanulmányt folytatott, 1 százalék közgazdaság szakirányú végzettséggel rendelkezik. Összességében megállapítható, hogy a vezetők magasan képzettek, megfelelő végzettséggel rendelkeznek, hogy elegendő legyenek vezetői feladataiknak.

Hallgatói minta

A hallgatói lekérdezés a kutató egyetemek campusain történt. Ezen intézmények hasonló gazdasági háttérrel és hallgatói létszámmal rendelkeznek. Az intézmények legalább öt karral rendelkeznek (BME 8, a SE 5, a DE 14, a PTE 10 és a SZTE 12), melyekből sport irányú képzésben résztvevő diákok nem vettek részt a felmérésben. A minta feldolgozása során kiszűrtem a helytelenül kitöltött és ez által nem értékelhető kérdőíveket, így összesen 570 hallgató választ tudtam elemezni. A felmért hallgatók jellemzőinek eloszlását az 2. táblázat tartalmazza.

A vizsgált kutató egyetemekre 9 500-23 563 fő jár, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy közel 100 000 hallgató végzi tanulmányait nappali tagozaton. A kutatóegyetemekre járó diák létszám megközelítőleg a felét jelenti a hazánkban működő felsőoktatási intézmények létszámához képest. A kutatóegyetemeket földrajzi elhelyezkedésük szerint két csoportra osztottam fővárosi és vidéki felsőoktatási intézmények.

2. táblázat: A felmért hallgatók jellemzői (százalékos megoszlás, 2015)

nem		egyetem (létszám)	
férfi	46%	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME)	20,87%
nő	54%	Debreceni Egyetem (DE)	23,85%
		Pécsi Tudományegyetem (PE)	17,72%
		Semmelweis Egyetem (SE)	18,43%
		Szegedi Tudományegyetem (SZE)	19,13%

Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=570)

A mintába két budapesti (BME, SE) és három vidéki (DE, SZE, PE) egyetem hallgatói kerültek be. Ezt a csoportosítást több vizsgálatnál is használtam a következőkben.

Kimutattam, hogy a mintában résztvevő hallgatók hányadik évüket teljesítik felsőoktatási intézményükben. Legnagyobb százalékban az első évesek (44 százalék) vettek részt a felmérésben, legkisebb arányban (10 százalék) a mesterszakosok vagy osztatlan képzésben résztvevők válaszoltak a kérdésekre. Sokan az első évben már megkezdik a testnevelés óra teljesítését, de mivel második félévben végeztem a vizsgálatot már minden kérdésre tudtak érdemben válaszolni. A másod évesek közel egyharmada (30 százalék) a teljes létszámnak, míg a harmadéves csak minden hatodik válaszadó volt. A végzős diákoknak kevesebb órai elfoglaltságuk van, szakdolgozatot írnak, vagy gyakorlati félévüket teljesítik, így kisebb eséllyel töltötték ki a kérdőívet.

A begyűjtött adatok lehetőséget adtak, hogy megvizsgáljam a hallgatók állandó lakhely szerinti megoszlását. Az eredményeket tekintve a hallgatók 36,47 százaléka városban, 23,14 százaléka községben vagy faluban, 17,84 százaléka Budapesten, míg 22,55 százaléka egyéb megyeszékhelyen él. Az általam megkérdezett hallgatók legnagyobb százalékban egyetemi éveiket albérletben töltik (38,25 százalék). A második legnépszerűbb lakhely a kollégium, 34,25 százalékban itt élik mindennapjaikat. A hallgatók 20,75 százaléka az egyetemek vonzáskörzetében lakik, olyan távolságra, amit bejárással meg tud oldani. Csupán a megkérdezettek 2,75 százaléka rendelkezik saját lakással és 4 százalékuk az egyebet jelölte meg. Barátoknál, rokonoknál kapnak lakhatási lehetőséget.

2.3. Esettanulmány

A tanulmány célja olyan felsőoktatási intézmény sportszervezetének bemutatása, amelynek tulajdonságai kiemelkednek, példaértékűek a többi intézmény számára. Ezek az egyetemek jól

illusztrálják, hogyan lehet megteremteni az eredményes munka feltételeit. Feltárom e jellemzők szervezeti, infrastrukturális, finanszírozási és humán erőforrás oldalát. Elemzem az egyetem sportstratégiáját, kiemelten a szabadidősporttal kapcsolatos elemeket. Kiemelten foglalkozok a szabadidősportot érintő események, bajnokságok jellemzőivel, sajátosságaival és a szervezeten belüli információ áramlás rendszerével. Bemutatom a most működő sportszervezeti egységek történetét, változásait. Kiemelem az elmúlt évek fejlesztéseit, problémáit. Vizsgáltam a sportvezetők elégedettségét illetve elégedetlenségét és annak kiváltó okait. Az elégedetlenség megszüntetési lehetőségeit.

Összehasonlító esettanulmányt készítettem, ahol ugyanazokat a kérdéseket vizsgáltam a két felsőoktatási intézménynél. A több esetre épülő esettanulmánynál a kutatási kérdések ugyanazok csak a kutatásba résztvevő szervezetek száma nő. Szisztematikusan összehasonlítottam a vizsgált egyetemeket és elemeztem az egyes kérdésekre adott válaszok eltéréseit, különbözőségeit. Két kutató egyetem bevonásával készült a tanulmány, az egyik fővárosi (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudomány Egyetem), a másik vidéki (Debreceni Egyetem) elhelyezkedésű. Mindkét egyetemnek hasonló hallgatói létszáma és adottsága figyelhető meg.

Az adatgyűjtési technikák közül többet is alkalmaztam. Közvetlen megfigyelést folytattam, azaz ellátogattam az egyetemekre és jegyzeteket készítettem a sportlétesítményekről, szervezeti egységekről. Részt vettem az egyetemeken rendezett sporteseményeken, rendezvényeken, így résztvevő megfigyelést is végeztem. Dokumentum elemzést készítettem az egyetemek szabályzataiból és archívumaiból, ezen kívül jegyzeteket készítettem személyes megbeszélések alapján. Interjút készítettem az egyetemek sportvezetőivel. A félig strukturált interjú 18 kérdést és három kérdés csoportot tartalmazott, amelyekre a két egyetemről 3 vezető válaszolt.

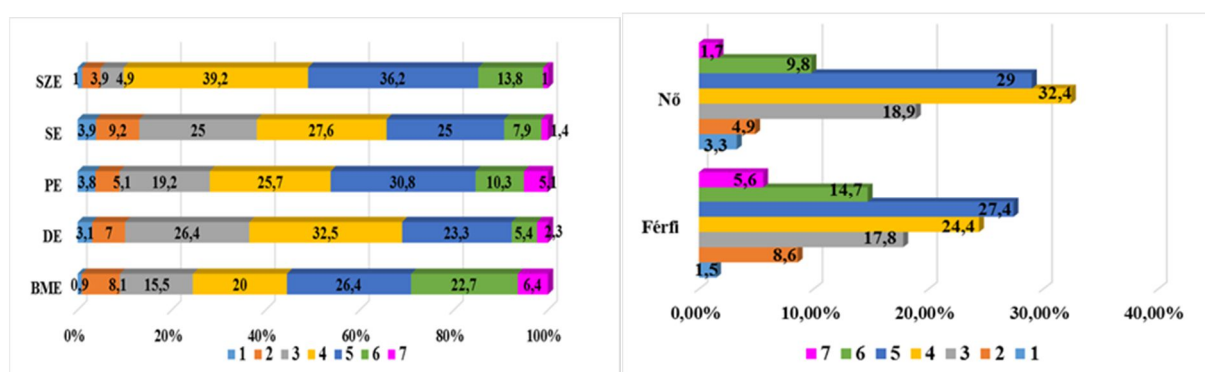
Az adatgyűjtés az elmúlt év folyamán folyamatos volt, egyre bővült. Az információk értéke változott, egyes információk elavultak, mások felértékelődtek. Az adatgyűjtés befejezésének négy elméleti szempontja van, miszerint a források kimerülése, kategóriák telítődése, szabályszerűség megjelenése, túltelítettség (LINCOLN – GUBA, 1994). Az elméleti szempontok alapján 2016-ra befejeztem az adatgyűjtést és az adatokat feldolgozását.

Az adatelemzési technikák közül a kategorikus összesítés típusát (STAKE, 1994) választottam, azokat az eseményeket, adatokat gyűjtöttem össze, amelyet relevánsak a téma szempontjából. Az eredményeket összehasonlítottam az irodalomban található eredményekkel, amelyek megerősítették a már létező elméletet. Az eredmények bemutatásánál elegendő bizonyítékot kell felsorakoztatni a következtetések mögé. Az esettanulmány óriási előnye, hogy saját környezetében vizsgálja az eseményeket és magát a szervezetet, így élet közelebbi eredményeket kapunk.

3. AZ ÉRTEKEZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

Az adatokat a kutató egyetemi hallgatók jellemzői alapján különböző csoportokra bontottam és ezeket külön, részletesen vizsgáltam. A hallgatói kérdőív eredményeit összevettem a sportvezetői kérdőív eredményeivel és kiemeltem a hasonló és ellentétes véleményeket. A felmérés lehetőséget ad, hogy az eredményeket nemenként és főváros-vidék csoportosításban is összehasonlítsam. Elsőként a hallgatók saját fizikai állapotáról adott megállapításokat elemeztem felsőoktatási intézményenként és nemi bontásban (1. ábra). Külön vizsgáltam a különböző kutató egyetemek hallgatóinak véleményét is. Céлом volt továbbá annak összevetése, hogy van-e különbség a sportoló és nem sportoló diákok véleménye között saját erőnlétüket értékelve. Vannak-e eltérések a férfiak és nők értékelése között?

Egy hétfokozatú Likert-skálán jelölték be, milyen szintet gondolnak. Az eredmények azt mutatják, hogy minden egyetemen inkább pozitív véleményük van diákoknak saját fizikai állapotukról, legtöbben a négyes fokozatot jelölték meg. Többen gondolják úgy, hogy kiváló az erőnlétük, mint akik elégedetlenek fizikai állapotukkal.

1. ábra: Fizikai állapot elégedettségi vizsgálat hallgatói százalékos arány egyetemenként, nemenként, 2015 (1=nem vagyok elégedett, 7= nagyon elégedett vagyok)

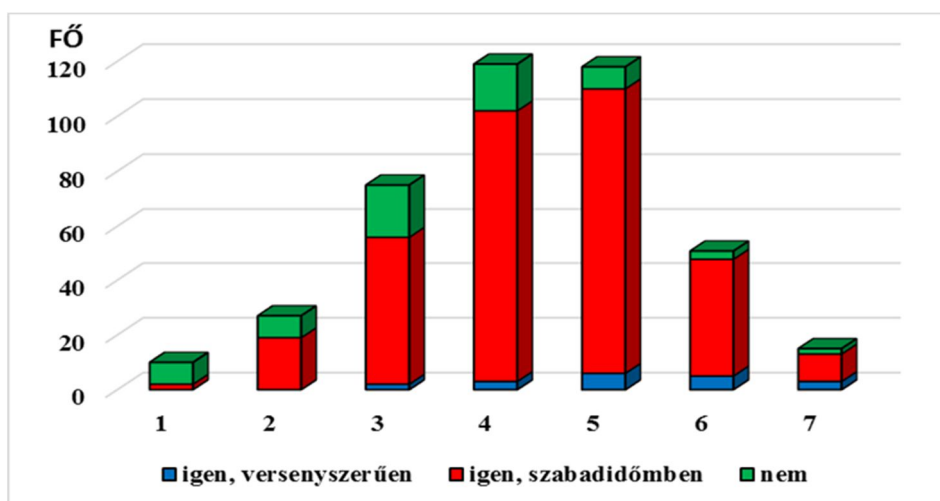
Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=441)

A BME és SZE hallgatók látják legkedvezőbbnek fizikai állapotukat és az SE és a DE diákjai a legkevésbé. A BME hallgatói közül vannak a legtöbben, akik elégedett fizikai állapotot jelöltek a skálán. A SZE-n a megkérdezettek kilencven százaléka a skálán négyes szintet, vagy annál elégedettebbet jelöltek meg. Az eredmények ellentmondanak a szakirodalmi megállapításoknak, amelyek szerint a hallgatók fizikai állapota romlik, kevesen mozognak rendszeresen (SZABÓ, 2006; PERÉNYI, 2013).

A fizikai állapot összefüggésben van testsúlyunkkal is. Tárki (INTERNET 10) kutatása alapján az emberek szubjektív megítélése saját testsúlyukról jelentősen eltér az műszeresen mért testtömeg (BMI) besorolásuktól. A magyar lakosság 65 százaléka gondolja úgy, hogy normális testsúlya van,

míg ez valójában csak 40 százalék. 26 százalék vallja magát túlsúlyosnak, elhízottnak, a mért adat ezzel szembe 53 százalék (INTERNET 10). Jelen dolgozatomban kapott adatok szubjektívek, mért adatokat nem tartalmaznak. Nemi bontásban hasonló százalékban inkább a nők elégedettek fizikai állapotukkal, de a férfiak nagyobb százalékban jelölték meg a hatos és hetes elégedettségi szintet. A nők kevesebb, mint egy százaléka elégedett maximálisan fizikai kondíciójával.

A kapott eredményeket vizsgáltam a sportolói szokások tükrében (2. ábra). Megállapítható, hogy azok, akik semmilyen formában nem sportolnak, kevésbé elégedettek fizikai állapotukkal.

2. ábra: A hallgatók elégedettsége fizikai állapotukkal sportolási szokásuk tükrében (2015)

Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=441)

A válaszadók közül a versenyszerűen sportolók a legelégedettebbek, legtöbben az ötös és a hatos értéket jelölték meg. A szabadidőben rendszeresen sportolók is inkább elégedettek erőnlétükkel, a négyes és ötös érték mutatja. Az egyes értéket jelölők között nagyobb részt nem sportolókat találunk, de a kettes értéknél már a szabadidő sportolók közül is 21 fő ezt választ adta. A megkérdezettek 27 százaléka inkább elégedetlen erőnlétével, az egyes, kettes, hármas szintet írták be, egyharmada pedig nem végez semmilyen sport tevékenységet.

Külön kérdésben vizsgáltam melyek a legnépszerűbb sportágak a mintában résztvevők körében. A sportolási szokások egyik jellemző adata a helyszín, ezért összevettem a campuson és campuson kívül sportolók arányát és elemeztem a helyszín választásának indokait. Kiemelten foglalkoztam a sportolás feladásának indokaival, és ha nem sportol milyen indokokat jelöltek meg elsődlegesen.

A sportolási részvétel eredményeiből (3. táblázat) látható, hogy a hallgatók sportolás aktivitása nagy, 84 százalékuk sportol versenyszerűen vagy szabadidősport keretében. Az eredmények megerősítik azon megállapítást, hogy a sportban való részvétel szoros kapcsolatba van az életkorral, az iskolai végzettséggel és iskolarendszerű képzésben való részvétellel (NEULINGER,

2007). Az eredmény pozitív képet mutat a magyar felnőtt lakossághoz képest, amelynek az EUROBAROMÉTER (2014) adatai szerint 38 százaléka sportol legalább hetente egyszer. HAASE (2004) által végzett nemzetközi felmérés adatai szerint a felsőoktatási intézménybe járó diákok legalább 21 százaléka nem mozog.

3. táblázat: Sportolási szokások (százalékos megoszlás, 2015)

	jelenleg sportolsz-e (n=455)		
	összesen	férfi	nő
versenyszerűen (n=23)	5%	52,2%	47,8%
hobby szinten (n=361)	79%	47,1%	52,9%
nem sportolok (n= 71)	16%	35,2%	64,8%

Forrás: saját vizsgálat, 2015

A 23 ország eredményeiből kiderül, hogy az észak-nyugati európai országokban van legkisebb százalékos arány, és a mediterrán (30 százalék), ázsiai (34 százalék) és fejlődő országok (35 százalék) hallgatói kevésbé építik be mindennapjaikba a sportot. Közép-Kelet Európában a diákok 75 százaléka vallotta, hogy valamilyen rendszerességgel mozog szabadidejében (HAASE ET AL., 2004). FÁBRY (2002) kutatásaiban csak 33 százalék ehhez képest a felmérés szerint 79 százaléka a hallgatóknak sportol hobby szinten szabadidejében. Az eredmények ellentmondanak a négyévente lefolytatott „Ifjúság” nagymintás kutatás eredményeivel mely szerint (ÁDÁM ET AL., 2013), 2012. évi vizsgálatban a fiatalok 35 százaléka vallotta önmagáról azt, hogy a kötelező iskolai testnevelési órán kívül rendszeresen sportol.

A vizsgált kutató egyetemek eredménye hasonló százalékos arányt mutat a Corvinus Egyetemen végzett vizsgálatokkal (SZABÓ, 2004, 2006, 2013). Ellentétben a DE hallgatói körében végzett kutatással, ahol a megkérdezetteknek jóval kisebb százaléka sportol szabadidejében (KOVÁCS, 2011). A sportolási részvételben leginkább annak szintje és módja különbözik. A felmérésben részt vett hallgatók öt százaléka versenysportoló és 79 százalék hobby szinten mozog valamilyen formában. Ezen eredmény értékelésében több tényezőt is figyelembe kell venni. Egyrészt, a versenyszerű sportolás ténye önbevallási alapon történt. Így, nem tudunk különbséget tenni a versenyszerű sportolás különböző szintjei között, azaz megkérdőjelezhetővé válik a válaszadóknak a versenyszerű sportolásra vonatkozó értékítélete. Például, az egyetemi csapatban és egyetemi bajnokságokon való részvétel vajon mennyire számít versenyszerű sportolásnak?

Amennyiben elfogadjuk a versenyszerű sportolást, az e területen végzett felmérésekből, válaszokból gyakran nem derül ki, hogy mennyi ideig űzték a kiválasztott sportot versenyszerűen. A váltás a versenyszerű sportból a szabadidő sportra közvetlenül az egyetemi tanulmányok

megkezdése előtt történt meg vagy már régebb óta a válaszadók inkább szabadidő sportolók, miközben sportolói pályafutásuk bizonyos (esetleg rövid) szakaszában voltak versenysportolók is? A versenyszerű sportról való lemorzsolódás az életkor előre haladtával egy jól felismerhető, általánosan is elfogadott, a sportvilág köreiből természetesnek tartott folyamat. Ugyanakkor az adatok egy lehetséges tendenciára világítanak rá, azaz, a felsőoktatásba érkező fiatalok, különböző okoknál fogva, csak nehezen tudják összeegyeztetni egyetemi tanulmányaikat versenyszerű sportolásukkal. Ezen felvetésben igazolódni látszik, hogy a szabadidő sportolás lehetőségeinek biztosítása, az egyetemi környezetben is fontos, hiszen a versenyszerű sportolók szabadidő sportolóként kezdik sportolói pályafutásukat, de leginkább azt követően szabadidő sportolóvá válnak.

Korábbi kutatások kimutatták azt, hogy az egyik legfontosabb szempont a hobby szintű, rendszeres testmozgásra, hogy minél könnyebb elérhető legyen (SZABÓ, 2006). Utóbbi megállapítás nem igazolódik egyértelműen a jelen kutatás eredményeiből. A megkérdezettek közül kétszer annyian mozognak az egyetemi campus területén kívül, mint a campuson belül (4. táblázat). Nemi bontásban a nők nagyobb arányban sportolnak campuson kívül, mint azon belül, míg a férfiak jobban preferálják a campuson belüli sportolási lehetőségeket. Ezzel ellentétben egyetemek sportvezetői véleménye inkább elfogadhatónak, vagy annál jobbnak minősítette a hallgatói szabadidősport lehetőségeket (PFAU, 2014), mégis a diák inkább campuson kívül találja meg a számára megfelelő mozgásformát.

4. táblázat: Sportolási tevékenység helyszíne (százalékos megoszlás, 2015)

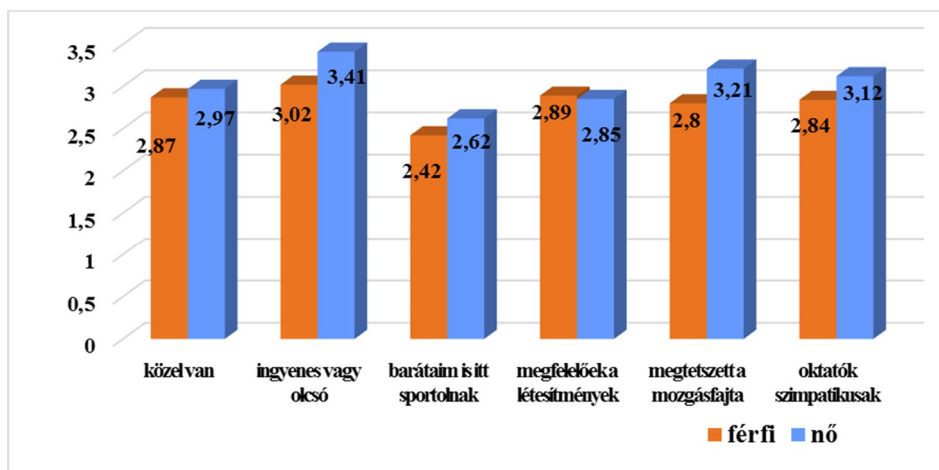
egyetemi campus területén (n=101)			campus területén kívül (n=216)		
összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő
31,8%	52,47%	47,53%	68,2%	42,59%	57,41%

Forrás: saját vizsgálat, 2015

A felsőoktatási intézményekben a sportvezetők szerint megfelelő a szabadidősport szolgáltatások mennyisége, azonban a hallgatói sportszokások ezt nem támasztják alá. Változtak a hallgatói szabadidős tevékenységek és kérdésként merül fel, hogy milyen rendszeres a szabadidősport keretében végzett mozgás és milyen hatékony formát választ a diák. A sportfogyasztás szempontjából a közelség akkor nem fontos, ha nincs megfelelő sportág, minőség és környezet.

Tovább elemezve a kapott eredményeket, a campuson belüli, illetve azon kívüli sportolási preferenciák indokaira is kerestem a választ. A megadott indokokat a hallgatók egy négyfokú Likert-skálán értékelték (1=nem értek egyet, 4=teljesen egyetértek). A férfiak és nők

preferenciáinak összehasonlítása során csak azokat a kérdőíveket vettem figyelembe, amelyeknél minden vonatkozó kérdést megválaszoltak a hallgatók (3. ábra).

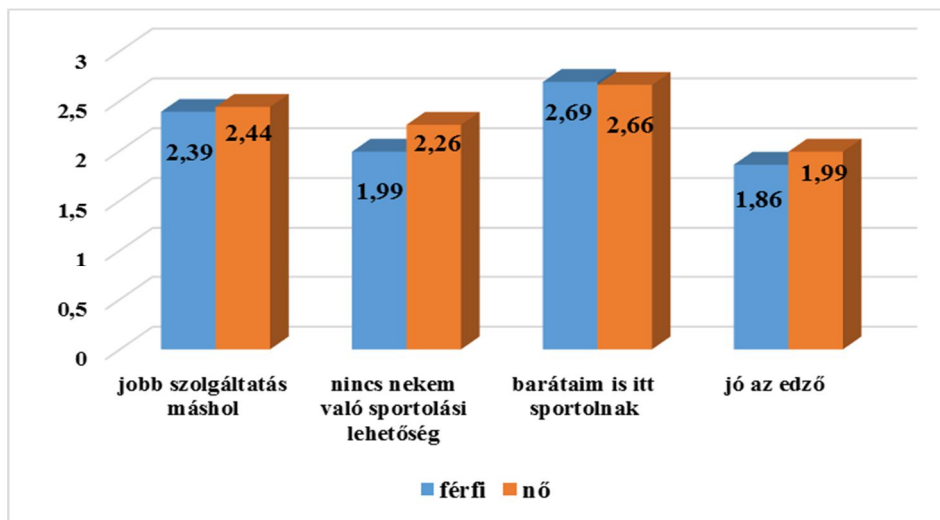
3. ábra: Campuson belüli sportolás indokai (2015)

Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=79)

A varianciaelemzés (ANOVA) eredményei alapján a férfi és női válaszadók átlagértékei a „megtetszett a mozgásfajta”, kérdésnél tért el jelentősen, amelyet a nők értékelték magasabb (a különbség 0,41) átlagértékkel ($F= 4,181, p=0,044$) és szignifikáns különbséget mutatott férfiak és nők között. A campuson belüli sportolás indoka között a férfiak és nők legnagyobb átlagértékkel „ingyenes vagy olcsó” indokot jelölték meg, míg a második az oktatók személyisége volt, ám e kettő között a páros t-teszt nem mutatott szignifikáns különbséget ($t=-1,703, p=0,090$). Úgy tűnik, az anyagi ráfordítás mértéke meghatározó a hallgatók campuson belüli sportolás preferenciájában, ezt felismerve kell tudni alkalmazkodnia az intézményben biztosított sportolási lehetőségeknek is. Akik a campuson megtalálják a megfelelő mozgásformát, a közelség szerepe nem jelenik meg fő motívumként, ellentétben SZABÓ (2010) kutatásaival. A válaszokból kiderül az is, hogy a hallgatók a „megfelelőek a létesítmények” indokát értékelték a legkisebb átlagkülönbséggel.

A campus területén kívüli sportolás indokai tekintetében a négy megadott indokok között nem voltak szignifikáns különbségek (4. ábra). A legmagasabb átlagértéket a barátokkal való együttlét indok mutatta, amely irodalmi feldolgozásban is előtérbe került a különböző tanulmányokban (SZABÓ, 2006; NEULINGER, 2007).

NEULINGER (2007) az egyetemistákkal végzett esszék és mélyinterjúk eredményei alapján megerősíti SZABÓ (2006) megállapítását, miszerint a barátok fizikai aktivitása nagymértékben befolyásolja az egyén sporthoz való viszonyát, képes változtatni viselkedési mintákon.

4. ábra: Campus területén kívüli sportolás indokai (2015)

Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=188)

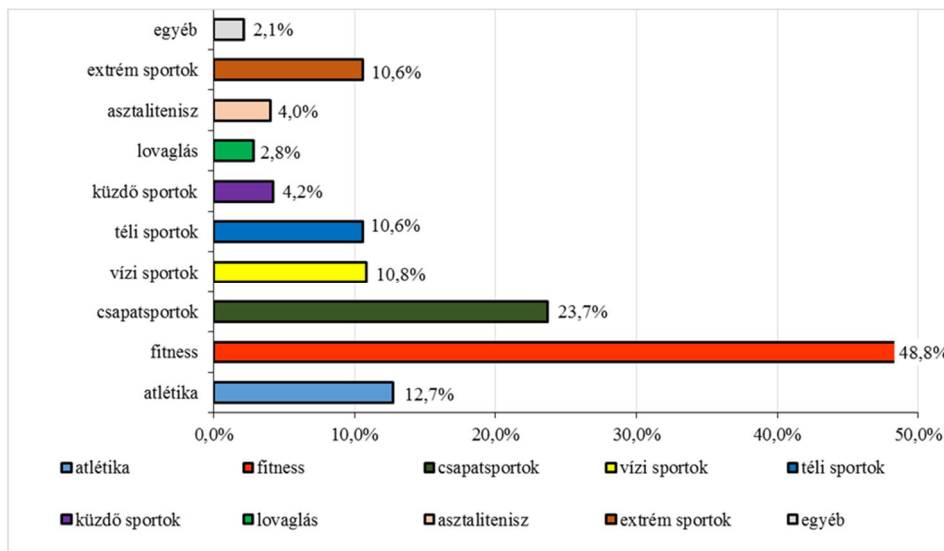
A két legmagasabb átlagot kapott érték a „jobb szolgáltatás máshol” és a „barátaim is itt sportolnak” között elvégzett páros t-teszt nem mutatott szignifikáns különbséget ($t=2,456$, $p=0,64$). Az edzőhöz való ragaszkodás mutatta a legalacsonyabb átlagértéket, ennek okai között lehet az is, hogy a fiatalok önállóan, külső felügyelet és segítség nélkül sportolnak. A külső szolgáltatók „jobb szolgáltatás máshol” átlagértékei inkább az „egyetértek” felé húzódnak.

A szakirodalmak alapján is a nők körében a szabadidősport individualizálódik, az egyéni sportok kerülnek előtérben, mely a társaság hiányát feltételezi (SZABÓ, 2006; NEULINGER, 2007). A budapesti egyetemisták körében végzett felmérés hasonló eredményeket hozott, a nőknél legnépszerűbb motivációs indok az alakmegőrzés. A férfiak között fontosabb a baráti együttlét és a versenyzés, győzelem tényező (INTERNET 11).

Többszörös választás keretében vizsgáltam, melyek azok a sportágak, amelyek népszerűek a hallgatók körében (5. ábra).

A nagy szóródás elkerülése érdekében csoportosítottam a sportágakat jellemzőik alapján. A sportoló hallgatók közel fele a fitness csoportot jelölte meg. Ebbe a csoportba soroltam a különböző aerobik típusokat és a testépítést.

Annak ellenére, hogy a csapatsportágak nagyobb létszámot feltételeznek, a hallgatók 23,7 százaléka jelölte meg, mint sportolási lehetőséget. A harmadik legkedveltebb csoport az atlétika, melybe a futás, kocogás is beletartozik. A kérdőívbe, az egyéb kategóriába teniszt, fallabdát, kerékpározást említették meg többen.

5. ábra: A hallgatók körében űzött sportágak (többszörös választás, 2015)

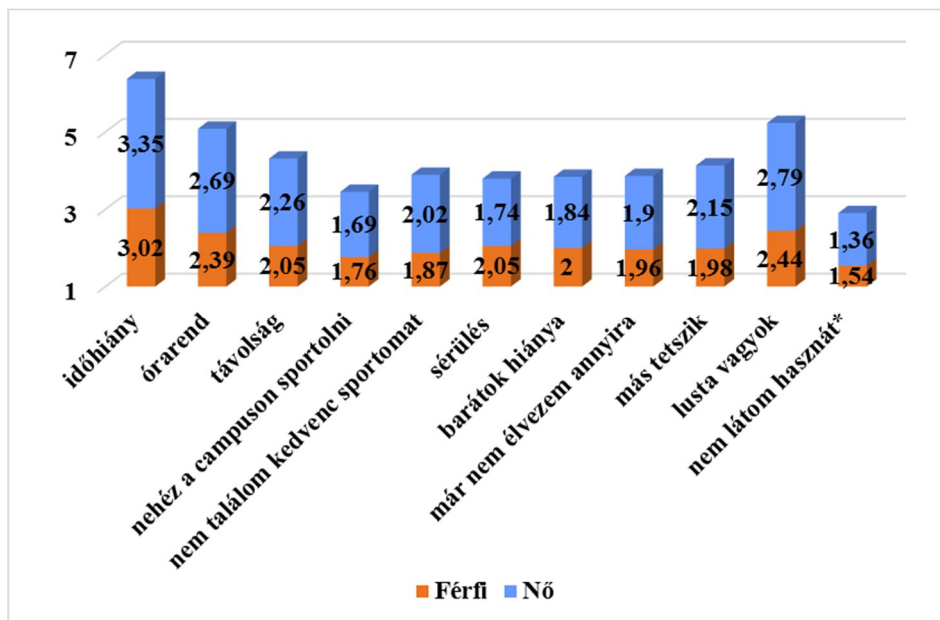
Forrás: saját szerkesztés, 2016 (n=316)

A budapesti egyetemisták első három népszerű sportága a futás, testépítés, aerobik és csak ötödik helyen van a legnépszerűbb csapat sportág a labdarúgás (INTERNET 11). Az eredmények szerint megállapítható, hogy az egyetemi évek alatt az egyéni sportágak kerülnek előtérbe, a csapatsportágak hanyatló tendenciát mutatnak. A sportvezetői kérdőív rámutatott, hogy több egyetemen épültek kondi parkok, amelyek a testépítést teszik könnyen elérhetővé és olcsóvá. A nők körében népszerű aerobikot minden egyetem biztosítja rendezvények, vagy sportfoglalkozások keretében. Több műfüves pálya rendelkezésre áll minden campuson így a labdarúgás, mint legnépszerűbb csapatsportág is elérhető.

Keresztábra elemzéskor megállapítottam, hogy a férfiak és a nők sportág választási szokásai között szignifikáns különbség van, tehát összefüggés figyelhető meg a nem és a választott sportág között. A megállapítás a csapat- ($p=0,001$), fitnessz ($p=0,024$), küzdő- ($p=0,024$), és extrém ($p=0,001$) sportok esetében igazolódott. Ezek az eredmények más releváns kutatással hasonló eredményeket mutatnak (SZABÓ, 2006; HAASE ET AL., 2004).

A sportolás abbahagyásának fontos szerepe van az egészséges életvitel szempontjából ezért a kutatás kiterjedt a sportolás abbahagyásának vizsgálatára is (6. ábra).

A felsorolt tényezők minősítését kértem, így a kapott átlagokból rangsort készítettem és következtetni tudtam milyen jelentőséggel bírnak a különböző megállapítások. Ezt a kérdés csoportot csak a nem sportoló válaszadók töltötték ki.

6. ábra: A hallgatói átlag értékek a sportolás abbahagyásának okairól, 2015 (1-nem értek egyet, 4-nagyon egyet értek)

Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=221)

A megkérdezett kutató egyetem hallgatói egybe hangzóan az időhiányt (3,02; 3,35) jelölték meg legmagasabb átlagértékkel, melyet magyarázatként részben fogadhatunk el, mivel más szabadidős tevékenységet építenek be szabadidejükbe.

A harmadik okként megjelölt lustaság némi önkritikát mutat, a hallgatók nem hárítják át külső környezeti tényezőkre a mozgásszegény életmód okát. A vélemény megegyezik a sportvezetők válaszaival. Ők az elsődleges okként hallgatói lustaságot emelik ki. Az egyetemi elfoglaltság, az órarend is meghatározó a sportolói szokások szempontjából. A nők között ez az elsődleges ok a sportolás abbahagyására. A campuson elérhető szabadidősport lehetőségek egybe esnek a hallgatók gyakorlataival és előadásaival. Öröndetes, hogy csak legutolsó okként szerepel az, hogy nem látja hasznát a rendszeres testmozgásnak, de szignifikáns különbséget mutattak az eredmények nemi bontásban ($p=0,049$).

Vizsgáltam, hogy mi a véleményük az egyetemek diákjainak a sporttal kapcsolatos általános megállapításokról. Tizenegy különböző kijelentést kellett értékelniük Likert-skálán és mindenki, aki szerepelt a mintában válaszolt a kérdésre. A hallgatók véleménye alapján megállapítható, hogy a sportolás hasznos tevékenység és a sportolás fontos egészségünk szempontjából kijelentések kapták a legmagasabb átlagértéket. A diákok tisztában vannak a sport egészség megőrző funkciójával, akkor is, ha nem gyakorolják azt. Pozitív a megítélésük a sporttal kapcsolatba, hasznos időtöltésnek gondolják. Vizsgáltam az indokokat két csoportba sorolva is, hogy pozitív vagy negatív megítélésről volt-e szó (5. táblázat).

5. táblázat: Pozitív és negatív megítélések a sportolással kapcsolatban (2015)

	férfiak (sd)	nők (sd)	t-próba	budapesti egyetem hallgatók (sd)	vidéki egyetem hallgatói (sd)	t-próba
pozitív megítélés	3,59(0,45)	3,65(0,36)	-1,65	3,66(0,42)	3,60(0,41)	1,47
negatív megítélés	1,93(0,50)	1,88(0,46)	-1,22	1,88(0,48)	1,92(0,49)	-0,93

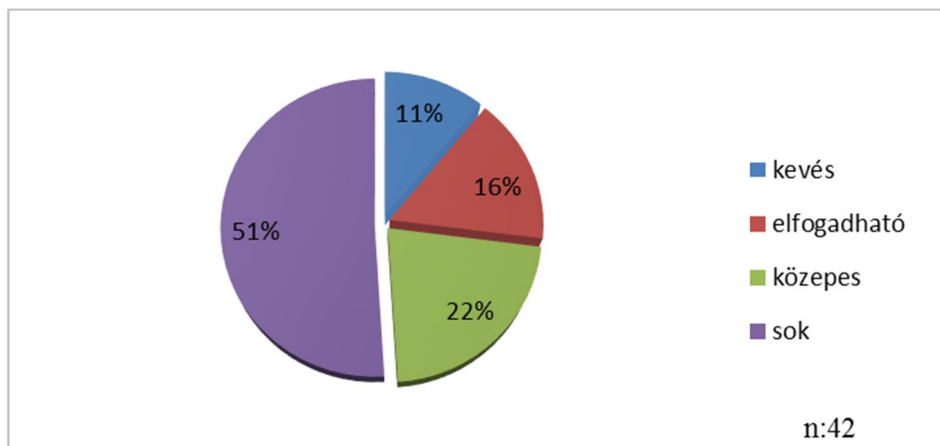
Forrás: saját szerkesztés, 2016, n=560

Új változókat hoztam létre, amely a pozitív megítélések közé: a sportolás hasznos tevékenység, fontos egészségünk szempontjából, minden embernek használ, sportolásnak jótékony hatásai vannak és a sporttevékenységhez pozitív élmény fűződik megállapítások tartoztak. A negatív megítélés változót a többi tényező adta. Az új változókat elemeztem nemi és fővárosi-vidéki hallgatók csoportosításban.

A két független mintás t-próba eredményei hasonló átlagokat mutatnak a csoportok indokai között. A sportolás, mint pozitív élmény a nők körében kapott nagyobb értéket (3,65). A fővárosi és vidéki egyetem hallgatói vélemények hasonló átlag értékeket mutatnak, nincs meghatározó különbség a fővárosi és vidéki diák véleménye között. Ezek az eltérések minimálisak, így megállapíthatjuk, hogy hasonlóan vélekednek a sport pozitív és negatív megítéléséről a hallgatók.

A szabadidősport lehetőségeinek vizsgálata során az volt a cél, hogy feltárjam azokat a sporttevékenységeket, amelyek folytatására a megfelelő feltételrendszer biztosítva van az adott intézményekben. Vizsgáltam továbbá, hogy ezekkel milyen mértékben elégedettek a megkérdezett sportvezetők és a célcsoport, maga a hallgatók. Céлом volt, hogy bemutassam milyen változásokra lenne szükség a felsőoktatás szabadidősportjában, hogy minél több hallgató mozogjon szabadidejében. A vezetők és hallgatók válaszai között összefüggéseket és ellentéteket kerestem. Az egyetemi szabadidősport szolgáltatások minősítésével kapcsolatos felmérést tudomásom szerint még nem végeztek, ezért az eredményeket szakirodalmi adatokkal nem tudtam összehasonlítani.

Elsőként a sportvezetőknek egy négyfokú skálán kellett értékelni az felsőoktatási szabadidősport szolgáltatások lehetőségeit. A vizsgált felsőoktatási intézmények vezetői többségük (51 százalék) kifejezetten jónak minősítette a hallgatói szabadidősport lehetőségét (7. ábra). A vezetők véleménye inkább pozitív, 89 százalék elfogadhatónak vagy annál jobbnak minősítette a hallgatói szabadidősport elérhető formáit. Kevésnek csak a megkérdezettek 11 százaléka értékelte a szabadidősport alternatívákat. Ezt az értékelést a budapesti egyetemek sportvezetői adták.

7. ábra: Hallgatói szabadidősport lehetőségek vezetői értékelése (2015)

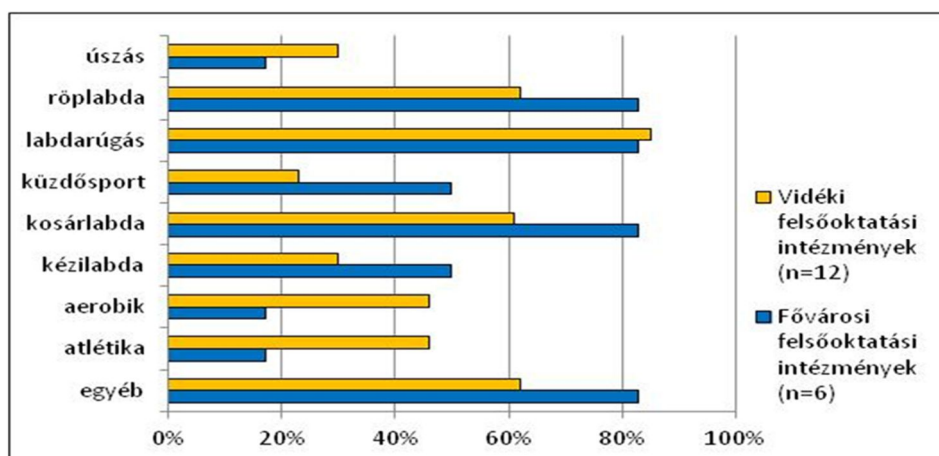
Forrás: saját szerkesztés, 2016 (n=42)

A hallgatói mintából kiderült, hogy több mint háromnegyedük ismeri a szabadidősport lehetőségeket az egyetemén és több mint 60 százaléka részt is vesz az egyetem által biztosított rendezvényeken. Az adatok alátámasztják azokat az eredményeket, mely szerint szabadidősport keretében mozgó nagyszámú fiatal ismeri és él az egyetemi sport lehetőségekkel. Mégis az eredmények azt mutatják, hogy az egyetemi környezet sportolás szempontjából kevésbé népszerű, mivel a campuson kívül mozognak többen. Ennek oka lehet, a sportlétesítmények nem tudják biztosítani a megfelelő időpontban a helyeket. Nincs elég heti rendszerességgel elérhető foglalkozás és inkább a szabadidősport rendezvények keretében biztosítottak a lehetőségek. Meghatározó az alkalmazott testnevelők sportág specifikussága is, amelyek nem elégítik ki a hallgatói igényeket.

Az egyetemeken ingyenes és költségtérítéses szabadidősport lehetőségek állnak rendelkezésre. A szabadidősport foglalkozásokat 3 típusba soroltam: a heti rendszeres, a rendezvények, a bajnokságok csoportjaira. Ennek megfelelően mindhárom típusú lehetőséget külön vizsgáltam. A heti rendszeres szabadidősport foglalkozásoktól külön választottam a félévben több hónapig, hétig tartó versenyszerű bajnokságoktól. A rendezvények pedig általában fél – egy napig adnak lehetőséget a kiválasztott testmozgásra. Mindegyik egyetem biztosít ingyenes sportolási lehetőséget a campus területén, a Szegedi Tudomány Egyetem a campus területén kívül is. A heti rendszeres szabadidősport foglalkozások három egyetemen hasonlóak, egyedül a Szegedi Tudomány Egyetemen biztosítanak más sportágakban sportolásra lehetőséget. Az ingyenes sportolási lehetőségeket a Debreceni Egyetemen biztosított a legtöbb sportágban, míg a fizetős szolgáltatások a Szegedi Tudományegyetemen és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudomány Egyetemen a legszínesebbek. Az ingyenes, heti rendszeres szabadidősport foglalkozások szervezői feladataiban részt vesz mindegyik egyetem Hallgatói Önkormányzata. Egy egyetem testnevelői

kivételével, az egyetemi szabadidősport irányítását a testnevelők látják el, amely szakmai háttérrel és edzői feladatokat is jelent. A hallgatói igényeknek megfelelően azokat a sportágakat, amelyeket nem tudják ingyenesen biztosítani, költségtérítés ellenében teszik elérhetővé. Az öt egyetem hasonló sportágakban biztosítja a lehetőségeket (atlétika, kosárlabda, kézilabda, küzdősport, labdarúgás, röplabda, tenisz, úszás, spining, floorball, lovaglás, falmászás, testépítés). A költségtérítéses foglalkozások sokkal színesebb a palettát tükrözik, mivel az egyetemi finanszírozás korlátokat szab az ingyenes szabadidősport lehetőségekre.

Korábbi kutatásomban felmértem a kutató egyetemek sport infrastruktúráját, milyen szabadtéri és fedett létesítmények állnak rendelkezésre (PFAU, 2014). Azokat a sportágakat soroltam fel, amelyeknek általában biztosított az infrastrukturális háttér. A megkérdezett egyetemek képviselői egy kivételével, úgy válaszolt, hogy van ingyenes szervezett szabadidősport lehetőség. Adatgyűjtés lehetővé tette a vidéki és fővárosi egyetemek értékeléseit is, erre a csoportbontásra is alapozhattam különféle elemzéseket. Így lehetőségem volt összehasonlítani a vidéki és fővárosi intézmények szabadidősportolási lehetőségeit is (8. ábra).

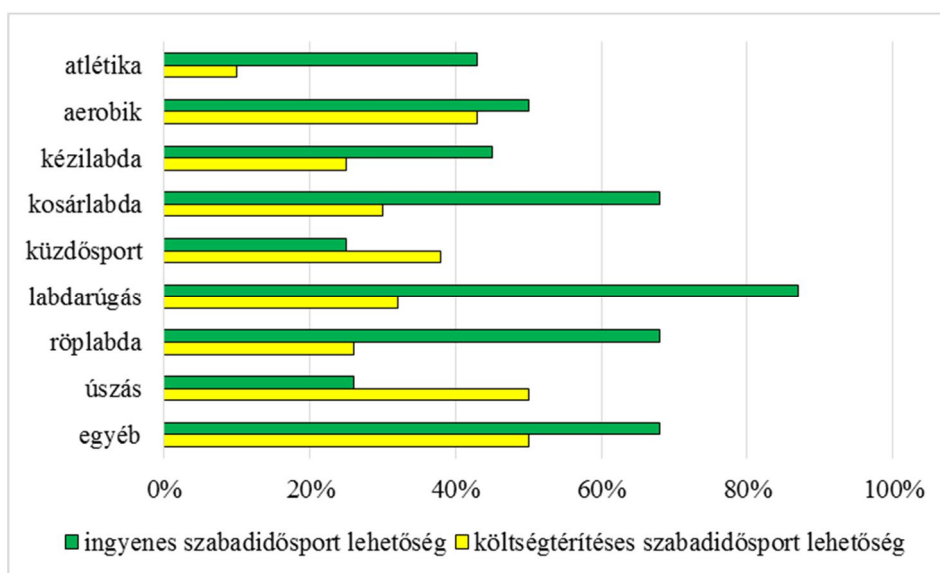
8. ábra: Ingyenes szabadidősportolási lehetőségek a vidéki és fővárosi intézményekben (2015)

Forrás: saját vizsgálat, 2014

Szembevetendő különbség atlétika és aerobik sportágban van, melyeket a vidéki felsőoktatási intézmények ingyenes sportolási lehetőségei között nagyobb százalékban találunk. Ezzel ellentétben a küzdősport a fővárosi intézményekben érhető el 50 százalékban. Az „egyéb” sportágakat, mint lehetőséget a fővárosi intézmények sportvezetői 83 százalékban, míg a vidéki egyetemeken 62 százalékban említették meg.

Ezek a sportágak többféle lehetőséget biztosítanak a főváros hallgatóinak, mint a vidéki campusok. Valószínű a különbségek az infrastrukturális adottságoknak is köszönhetőek, hiszen minden intézmény más létesítményekkel rendelkezik.

Összehasonlítva az ingyenes és költségtérítéssel szabaddidő sportolási lehetőségeket (9. ábra), úszás sportágban megfigyelhető, hogy az intézmények ötven százalékát csak költségtérítéses formában tudja elérhetővé tenni. Ennek fő oka az felsőfokú intézmények infrastruktúrájában keresendő, mivel kevés egyetem rendelkezik saját tulajdonú uszodával, ezért ezeknek a sportfoglalkozásnak biztosítására mindenképp anyagi fedezet szükséges. Annak ellenére, hogy ingyenes lehetőségek között a legnagyobb százalékban a labdarúgás jelenik meg, mégis igény van költségtérítéses formába bajnokságok, rendezvények szervezésére is.

9. ábra Ingyenes és költségtérítéses szabaddidősport lehetőségek százalékos aránya a vizsgált felsőoktatási intézményekben (2015); (n=18)

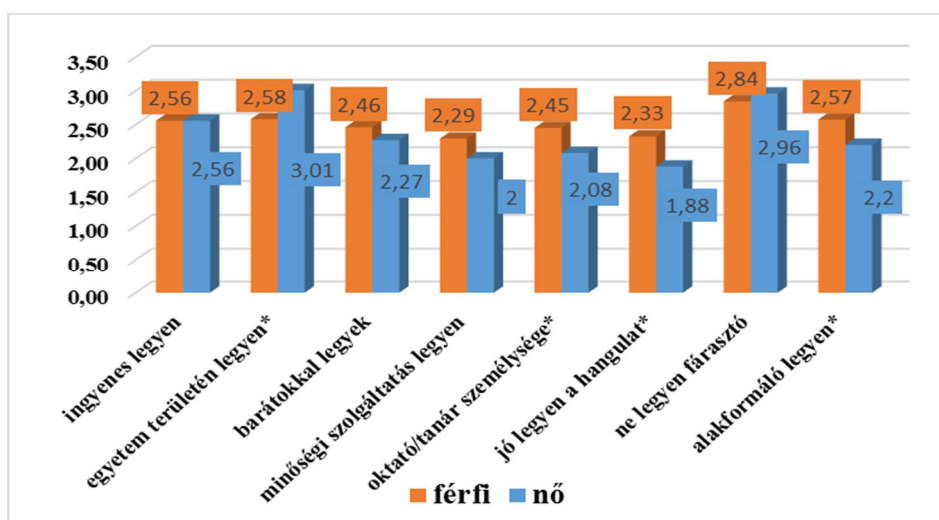
Forrás: saját vizsgálat, 2016

Az egyéni sportot kedvelőinek főleg költségtérítéses formában tudnak küzdősport lehetőségeket biztosítani. Ennek egyik oka lehet, hogy a felsőoktatási intézményekben főállásban alkalmazott testnevelők közül kevesen foglalkoznak a küzdősport különböző típusaival, ezért oktatókat kell alkalmazni, melynek anyagi vonzata van. Az aerobik különböző formái hasonló százalékban jelennek meg ingyenes (50 százalék) és költségtérítéses (43 százalék) lehetőségként. Népszerűsége miatt fontos ennek a sportágnak szervezett keretek között a könnyű elérhetőséget lehetővé tenni. Az atlétika mozgásformáit ingyenesen tudják biztosítani a felsőoktatási intézmények, mivel szabadtéren létesítmény hiányában is gyakorolható.

A hallgatói kérdőív kitért, arra is, hogy mi határozza meg, milyen szempontok döntőek a szabaddidősport szolgáltatások igénybevételénél (10. ábra).

A nyolc válaszlehetőségből a férfiak és nő körében is a legnagyobb átlag értéket a „ne legyen fárasztó” megállapítás kapta, amely azt jelentette, hogy a hallgatóknak ez a kijelentés a legkevésbé fontos. A sport fizikai terheléssel jár, ami általában fárasztó, így ellentmondással járna és

nehézséget okozna olyan sport választása, amely nem jár erőfelfejtással. Persze az intenzitás és az időtartam nagy hatással van a tevékenység hatásfokára, ezen belül a fáradtság érzetre is. A legfontosabb meghatározó tényező a nőknél a jó hangulat, a férfiaknál a minőségi szolgáltatás.

10. ábra: A szabadidősport meghatározó tényezők átlagértékei a hallgatók körében, 2015 (1-nagyon fontos, 4-nem fontos)

Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=456)

Az ANOVA eredményei alapján a férfiak és nők válaszai között több indoknál eltérés figyelhető meg. Szignifikáns különbség van „az egyetem területén legyen” ($F=21,623$; $p=0,001$), „minőségi szolgáltatás legyen” ($F=6,234$; $p=0,013$), „oktató személyisége” ($F=14,240$; $p=0,001$), „jó legyen a hangulat” ($F=13,835$; $p=0,001$) és az „alakformáló legyen” ($F=8,135$; $p=0,005$) indokok között. A férfiaknak fontosabb a megfelelő, igényes szolgáltatás biztosítása, mint a nőknek.

Vizsgálatom a szabadidő sportolási szolgáltatások értékelésével is foglalkozott. A sportszolgáltatások a szolgáltató ipar része, működésük és fenntarthatóságuk a piaci szabályozások mentén alakul. Tekintettel arra, hogy az egyetemi szabadidősport szolgáltatások a versenypiaci környezetben kapnak helyet, sok esetben az egyetemeknek külső sportszolgáltatókkal kell versenyezniük a fiatal generációk bizalmának elnyerésében. A QSport-10-es skála a szolgáltatás minőségét még csak két dimenzióra osztja: az alkalmazottak és a felszerelés. A skála figyelmen kívül hagy egy fontos dimenziót, még pedig a szervezett programokat, ami az egyetemi szabadidősportot is meghatározza. Sokan elismerik ennek a tényezőnek kiemelkedő szerepét, mivel ha az egyetemekre nézve is a sportprogramok felkelthetik a diákok figyelmét, ezzel befolyásolva szemléletüket, elégedettségüket, keresletüket. (YILDIZ – KARA, 2012). Minőségi vizsgálatukhoz a sportcentrumok esetében alkalmazott QSport-14 mérési skálát használtam. Utóbbi skála három szempont szerint osztja fel a sportszolgáltatásokat, nevezetesen az oktatók, az infrastrukturális

létesítmények és eszközök és végül a felkínált sportprogramok szerint (YILDIZ – KARA, 2012). A külső sportszolgáltatók és az egyetemi sportszolgáltatások természetéből fakadó különbségek és sajátosságok miatt a mérési skálát az egyetemi környezetre adaptáltam (6. táblázat).

6. táblázat: Az egyetemi szabadidősport szolgáltatások értékelése, 2015 (átlag (s.d.))

	Összesen	Férfiak	Nők	Fővárosi egyetemek hallgatói	Vidéki egyetemek hallgatói
oktatók	2,17 (0,79)	2,19 (0,79)	2,14 (0,76)	2,15 (0,86)**	2,18 (0,74)
sportlétesítmények	2,30 (0,78)	2,17 (0,84)	2,36 (0,71)*	2,16 (0,92)**	2,39 (0,66)
sportprogramok	2,19 (0,81)	2,24 (0,81)	2,13 (0,77)	2,20 (0,88)	2,19 (0,76)

*= szignifikáns különbség a férfiakhoz képest, **= szignifikáns különbség a vidéki egyetem hallgatóihoz képest

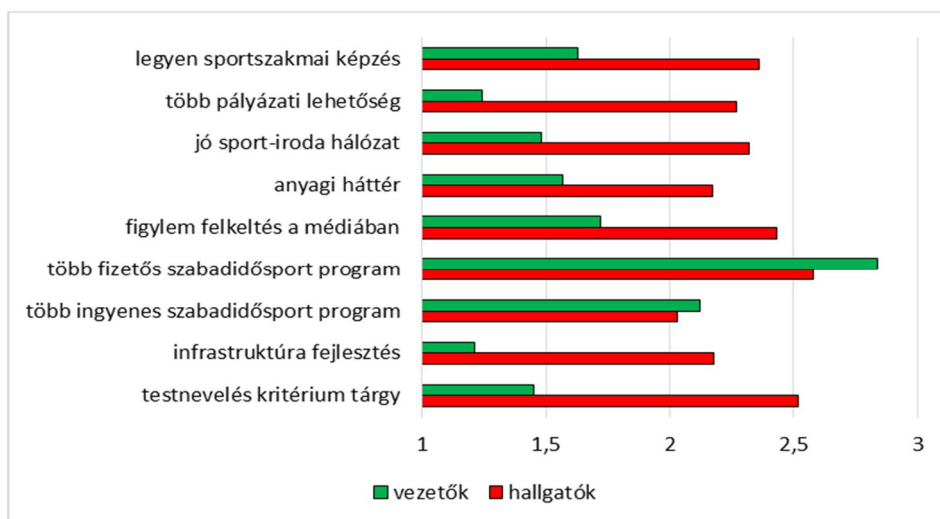
Forrás: saját vizsgálat, 2016

A három létrehozott mutató átlagértékük összehasonlításából azt látjuk, hogy az oktatók és a sportprogramok tekintetében a hallgatóknak általánosan inkább pozitív véleményük van, az infrastruktúra tekintetében pedig már jobban az elégedetlen felé húzódik átlagértékük. Összehasonlítottam e három mutató átlagértékeit nemek, valamint az egyetem elhelyezkedése szerint (főváros-vidék). Utóbbi szempontnál szignifikáns különbséget mutatott az oktatók ($F=9,199$, $p=0,003$) és a sportlétesítmények ($F=33,734$, $p=0,001$) csoportjain belül.

Az átlagértéket azt mutatják, hogy a vidéki egyetemek hallgatói inkább elégedetlenek a sport infrastruktúra minőségével, mely a létesítmények mennyiségét és állagát is tükrözi.

A nemek között is szignifikáns különbséget eredményezett a t-próba a sportinfrastruktúra szempontjából ($F=8,296$; $p=0,004$). A lányok nagyobb arányú elégedetlensége a fiúkhöz képest visszakanyarodni látszik azon sportolási szokások eredményére, miszerint a lányok hobby szintű sportolásukhoz inkább a campus területén kívüli helyszíneket keresik. A létesítmények higiéniájára is a nők érzékenyebbek, nagyobb súlyt fektetnek. Bár, jelen eredményekből nem következtethető, felvetődik az a kérdés, hogy mennyire tud a jelenlegi egyetemi környezet elégséges és vonzó szabadidő sportolási lehetőségeket biztosítani a lányok számára. Talán, a fiúk önszerveződő és könnyebben megvalósítható sportolási szükségleteiket a létező egyetemi lehetőségek nagymértékben tudják fedezni, a lányok esetében úgy tűnik, ennél több és nagyobb mértékű beavatkozásokra van szükség.

A kérdőívben szerepeltek olyan kérdések, amelyek a jövőbeni változtatásokra kérdeztek rá. A felsőoktatási szabadidősport egyik legfontosabb célja, hogy olyan hallgatókat is bevonjon a sportéletbe, akik különböző indokok miatt eddig távol maradtak. A kérdéseket az évek tapasztalatai alapján állítottam össze, tartalmazza azokat a változásokat is, amelyek a közel múltban történtek. Vizsgáltam mind hallgatói, mind vezetői oldalról is a válaszokat, mindkét kérdőívnek része volt (11. ábra).

11. ábra: Milyen változtatásokra lenne szükség a felsőoktatás szabadidősportjában? 2015 (vezetői és hallgatói válaszok átlagértékei: 1 – nagyon fontos, 4 – nem fontos)

Forrás: saját vizsgálat, 2016 (n=42, n=540)

Összehasonlítva a sportvezetők és a hallgatók által adott értékeket általánosságban elmondható, hogy a vezetők szerint a felsorolt lehetőségek közül csak kettő megállapítás volt fontosabb, a hallgatók véleményétől. A diákok által adott átlagértékek kisebb eltéréseket mutatnak, míg a vezetők egyértelműen megállapítják, hogy milyen változások szükségesek. Az eredmények azt mutatják, hogy a diákok-vezetők átlagértékei hasonlóak a „több ingyenes szabadidősport program” tényezőnél (2,03; 2,12). Mindkét csoport szerint ez az egyik olyan lehetőség, melynek segítségével változások állhatnak be a felsőoktatás szabadidősportjában. Megállapítható, hogy a vezetők az infrastruktúra fejlesztésben és pályázati lehetőségekben látják a jövőt (1,21; 1,24). Az elmúlt évek pályázatai több felsőoktatási intézményben segítettek a felújításokat és létesítmény bővítéseket. A csoportok egyaránt nem tartják fontosnak a több fizetős szabadidősport lehetőség biztosítását (2,58; 2,84).

Korrelációs számításokat végeztem a hallgató kérdőív keretében, amely segítségével megállapítottam a változók közötti lineáris kapcsolat szorosságát és irányát (7. táblázat). Vizsgáltam, hogy a felsorolt tényezők között van-e összefüggés, és ha van milyen erős. Minél erősebb a két változó között a kapcsolat, a korrelációs együttható abszolút értéke közelebb esik az

egyhez. Ennek alapján megállapítható, hogy a változók között minden esetben pozitív irányú kapcsolat van. Az „infrastruktúra fejlesztés” és a „több ingyenes szabadidősport program” tényezők között közepes pozitív kapcsolat van, ezt mutatja a 0,566-os lineáris korrelációs együttható.

7. táblázat: Lineáris korrelációs vizsgálat (r= korrelációs együttható) eredményei, 2015 (Milyen változásokra lenne szükség a felsőoktatás szabadidősportjában?)

	testnevelés kritérium tárgy	infrastruktúra a fejlesztés	több ingyenes szabadidős- sport program	több fizetős szabadidős- sport program	figyelm felkeltés a médiában	anyagi háttér	jó sport-iroda hálózat	több pályázati lehetőség	legyen sportszakmai képzés
testnevelés kritérium tárgy	x	0,228**	0,169**	0,182**	0,201**	0,146**	0,216**	0,161**	0,209**
infrastruktúra fejlesztés	0,228**	x	0,566**	0,091	0,293**	0,47**	0,33**	0,339**	0,248**
több ingyenes szabadidősport program	0,169**	0,566**	x	0,04	0,283**	0,443**	0,395**	0,401**	0,326**
több fizetős szabadidősport program	0,182**	0,091	0,04	x	0,172**	0,069	0,069	0,075	0,106*
figyelm felkeltés a médiában	0,201**	0,293**	0,283**	0,172**	x	0,321**	0,385**	0,326**	0,293**
anyagi háttér	0,146**	0,47**	0,443**	0,069	0,321**	x	0,487**	0,394**	0,305**
jó sport-iroda hálózat	0,216**	0,33**	0,395**	0,069	0,385**	0,487**	x	0,604**	0,457**
több pályázati lehetőség	0,161**	0,339**	0,401**	0,075	0,326**	0,394**	0,604**	x	0,538**
legyen sportszakmai képzés	0,209**	0,248**	0,326**	0,106*	0,293**	0,305**	0,457**	0,538**	x

*Forrás: saját vizsgálat, 2016; $p < 0,01$ **, $p < 0,05$ **

Erős összefüggés állapítható meg a jó sportiroda- hálózat és a több pályázati lehetőség változók között is ($r=0,604$). Ennek oka lehet, hogy a sportiroda- hálózat kiépülése is pályázati támogatásból valósult meg, melynek fenntartásához újabb anyagi fedezetre lehet szükség.

Esettanulmányban két egyetem (DE, BME) szervezeti struktúráját vizsgáltam. Az egyetemek költségvetési szervei hasonló alaptevékenységeket látnak el az egyetemi sport szempontjából, egyedül a számomra kiemelt jelentőségűt csak a DE alapító okirata tartalmazza, a „szabadidősport (rekreációs sport-) tevékenységek és támogatása” című alaptevékenységet a kormányzati funkció szerinti felsorolásban a BME nem jelölte meg.

A DE Sporttudományi Koordinációs Intézete az egyetem oktatási-kutatási koordinációs és szolgáltató egysége. Feladata az egyetemen folyó, illetve az egyetemmel kapcsolatos sporttevékenységek összefogása, működtetése, a sporttudományi oktatás karokon való

fejlesztésének segítése, koordinációja. BME egyetemi sporttal kapcsolatos feladatait a Gazdaság- és Társadalomtudományi karon (GTK) működő Testnevelési Központ látja el.

A két intézmény nagyságából következően a sporttevékenységek szervezése komplex feladat, mivel több szervezeti egység, egyesület összehangolt működésére van szükség. Az egyetemeken folyó munkának három feladatot kell ellátnia: oktatási feladat (testnevelés óra), szabadidősport és versenysport lehetőségek biztosítása. A BME a költségvetési szabályzat szerint önálló Testnevelés és sport alrendszerként működik. Az alrendszeren belül különböző tevékenységet folytat a TK és a Kancellária Sport és Szabadidős Létesítmények Igazgatósága (SSZLI).

A két egyetem sport infrastruktúrája kiemelkedő ellátottsággal rendelkezik, amely megfelel a hallgatói igényeknek. A szabadidősport koordinálását a DE SKI és a TK látja el, együtt működve a HÖK sportreferenseivel. Az egyetemeken lehetőség van ingyenes és költségtérítéses szabadidősport foglalkozásokon részt venni. Mindkét egyetem 39 féle lehetőséget biztosít egyéni és csapatsportban. A szabadidősport szervezésében részt vállal az egyetemek sportegyesületei (MAFC, DEAC) is, melyet különböző kedvezmények biztosításával támogatnak.

A sporttal kapcsolatos egyetemi kiadásokat a következőképpen lehet csoportosítani:

3. humánerőforrás bérkötségei,
4. létesítmény fenntartás,
5. fejlesztés, beruházás,
6. rendezvények szervezése,
7. versenysport egyetemi színekben.

A szabadidősport rendezvények szervezésére a HÖK és központi keret áll rendelkezésre. A versenysport költségei megoszlanak az egyetemi egyesületek és a BME TK/DE SKI között.

4. AZ ÉRTEKEZÉS ÚJ, ILLETVE ÚJSZERŰ EREDMÉNYEI

- Kutatásom újszerűségét adja, hogy vizsgálatomat 5 kutatóegyetem hallgatói körében végeztem. Az eredmények lehetőséget adtak fővárosi és vidéki egyetemek hallgatói véleményének összehasonlítására.
- A felsőoktatás szabadidősport helyzetét, szervezeti kereteit több szempontból vizsgáló kutatási módszer eredeti és újszerűnek tekinthető. A sport vezetői és hallgatói eredményeket párhuzamosan elemeztem, rámutatva a különböző véleményekre. Olyan kérdőívet dolgoztam ki, amely alkalmas a vezetői és hallgatói vélemények összevetésére. Hasonló vezetői-hallgatói kutatás tudomásom szerint nem készült a felsőoktatásban.
- Új eredményként értékelem, hogy az egyetemi szabadidősport helyszíni preferenciáinak, anyagi hátterének, sport infrastruktúrájának, szervezeti kereteinek vizsgálatát, melynek eredményei a gyakorlatban is hasznosíthatók. Ezen területek összetett vizsgálatára eddig nem került sor, ezért az eredmények új információkkal is rendelkeznek.
- A hallgatók és sportvezetők körében végzett kérdőíves felmérésemet, valamint a sportvezetői vizsgálatokat kiterjesztettem 18 felsőoktatási intézményre. Olyan hiánypótló kutatás, amelyet ez idáig Magyarországon nem végeztek. A különböző statisztikai módszerek alkalmazásával kapott eredmények lehetőséget adtak többoldalú vizsgálatra, csoportosításra.
- Újszerű eredménynek tartom az esettanulmány keretében vizsgált két kutató egyetem sportszervezetének felépítésére és működésére irányuló elemzést, amely segítheti más felsőoktatási intézményeket saját sportstratégiájuk kialakításában és annak megvalósításában.

5. AZ EREDMÉNYEK GYAKORLATI HASZNOSÍTHATÓSÁGA

A sport szerepe a felsőoktatásban előtérbe került, mely a pályázatok által kapott extra anyagi támogatásoknak is köszönhető. Az egyetemi szabadidősport szervezeti struktúrája is változott, fejlődött. A hallgatói igények feltárásával lehet elérni, hogy megfelelő sportlétesítményekkel és sportrendezvényekkel rendelkezzen az intézmény, elérhető legyen a törvényi előírásoknak szerint biztosított szabadidő sportolási lehetőség.

A hallgatók fizikai állapotát vizsgálva megállapítottam, hogy az általam megkérdezett egyetemek hallgatói inkább elégedettebbek fizikai állapotukkal, mely egy szubjektív vélemény tükröz saját erőnlétükről. Az egyetem földrajzi elhelyezkedése nem befolyásolta az eredményeket, vidéki és fővárosi egyetem hallgatói is minősítették magukat jobb és rosszabb értékekkel. A nem sportoló diákok inkább elégedetlenebbek fizikai állapotukkal, mint sportoló társaik. Véleményem szerint általában felül értéklik fizikai állapotukat, nem szembesülnek vele, ezért javaslom olyan rendezvények bevezetését, amelyek rádöbbenetik őket a fizikai teljesítő képességük állapotára. A Debreceni Egyetemen félévente ismétlődő fizikai állapot felméréssel lehetőséget teremtenek a hallgatóknak, hogy felmérjék általános erőnlétüket és így viszonyítani tudják társaikéhoz.

Az öt egyetem hallgatóinak sportolási szokásait vizsgálva több következtetést vontam le. A felmérésben részt vett hallgatók 79 százaléka sportol szabadidejében. Az eredmények szerint a sport mindennapjaik része, szabadidejükben sokan választják e típusú szabadidő eltöltési tevékenységet tehát az egyetemi környezet pozitív hatással van a sportolási kedvre, a teljes lakossághoz képest. A helyszíni preferenciát vizsgálva megállapítható, hogy az anyagi háttér biztosítása meghatározó a hallgatók campuson belüli sportolás preferenciájában, ezért kiemelkedő jelentősége van az ingyenes vagy kedvező feltételű sportszolgáltatásoknak, amelyeket az egyetemek biztosítanak különböző feltételekkel.

A sportágak népszerűségét vizsgálva, az egyéni sportágak kerültek előtérbe, a csapat sportágakkal szemben. Kedvelt sportágak a férfiak és nők körében a fitness csoportba sorolt aerobik órák, kondicionáló edzések és a testépítés. Az eredmények szerint a férfiak és nők sportág preferenciái között szignifikáns különbség van, tehát összefüggés figyelhető meg a nem és a választott sportág között. A megállapítás a csapat-, fitness, küzdő-, és extrém sportok esetében igazolódott. Ez alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a férfiak és nők kedvelt sportágait figyelembe véve kell a szabadidősport lehetőségeket biztosítani, rendszeres visszacsatolást kérve a hallgatóktól.

Külön kérdésben vizsgáltam, hogy a felsőoktatási intézményekben melyek azok az egyetemhez kötődő szervezetek, személyek, akik részt vesznek az ingyenes szabadidősport szervezésében,

felügyeletében. A megkérdezett vezetők válaszai alapján az ingyenes sportolási lehetőségeknél rendezési feladatokat a testnevelők, HÖK képviselői, sportiroda és az egyesületek biztosítják. Ez alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a vizsgált egyetemeken a szabadidősport lehetőségek jól szervezettek, fontos szempont a különböző szervezeti egységek munkájának összehangolása, a HÖK bevonása.

Annak ellenére, hogy ingyenes lehetőségek között a legnagyobb százalékban a labdarúgás jelenik meg, mégis igény van költségtérítéses formába bajnokságok, rendezvények szervezésére is. Az aerobik különböző formái hasonló százalékban jelennek meg ingyenes (50 százalék) és költségtérítéses (43 százalék) lehetőségként. Népszerűsége miatt fontos ennek a sportágnak szervezett keretek között a könnyű elérhetőséget lehetővé tenni. Az atlétika mozgásformáit ingyenesen tudják biztosítani a felsőoktatási intézmények, mivel szabadtéren létesítmény hiányában is gyakorolható.

Az átlagértéket azt mutatják, hogy a vidéki egyetemek hallgatói inkább elégedetlenek a sport infrastruktúra minőségével, mely a létesítmények állagát is tükrözi. A hallgatói és vezetői vélemények alapján arra a következtetésre jutottam, hogy az egyetemi sportlétesítmények általában még nem alkalmasak a minőségi szabadidősport biztosítására, de vannak olyan intézmények, amelyek már különböző anyagi forrásokból óriási fejlesztéseket valósítottak meg.

Az esettanulmány alapján megállapítható, hogy a két vizsgált egyetem sport infrastruktúrája, szervezeti felépítése kiemelkedő tulajdonságokkal rendelkezik, amelyek példamutatóak. A két szervezeti struktúrát összehasonlítva ugyanazokat a feladatokat látják el az egységek, de megvalósítás különböző. Mindkét egyetem folyamatosan fejleszti a szabadidősport lehetőségeket, igazodik a hallgatói igényekhez. Az egyetemeken által működtetett szervezeti egységek átláthatóak és szervezeten működnek, amelyek gyakorlati szempontból is hasznosíthatóak más egyetemeken részére.

6. AZ ÉRTEKEZÉS TÉMAKÖRÉBEN KÉSZÜLT PUBLIKÁCIÓK

Idegen nyelvű tudományos folyóirat

1. PFAU CHRISTA (2015): Analysis Of The Leisure Sport Activities In University Of Debrecen. Abstract – Applied Studies in Agribusiness and Commerce Epub. Vol.9. Num.1 -2. pp. 75-81.
2. PFAU CHRISTA (2015): Examination Of Leisure Sports Alternatives Provided By Higher Education Institution. Abstract – Applied Studies in Agribusiness and Commerce Vol.9. Num.3. pp. 33-39.

Magyar nyelvű tudományos folyóirat idegen nyelvű összefoglalóval

3. PFAU CHRISTA (2016): Hallgatói szabadidősport szervezése és jellemzői a felsőoktatásban. Taylor: Gazdálkodás- és Szervezéstudományi folyóirat: a Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására Közleményei 4, Szeged: pp. 5 -16. (ISSN 2064-4361)
4. PFAU C. – DOMOKOS SZ. (2016): Szabadidősport a felsőoktatásban. Taylor: Gazdálkodás- és Szervezéstudományi folyóirat: a Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására Közleményei 2, Szeged: pp. 111-118. (ISSN 2064-4361)
5. PFAU CHRISTA (2014): Egyetemisták szabadidősport szokásai a Debreceni Egyetem Agrártudományi Központjában. Agrártudományi Közlemények = Acta Agraria Debreceniensis 58: pp. 155-163. (ISSN 1587-1282)
6. PFAU CHRISTA (2014): Szabadidősport és sportinfrastruktúra összehasonlító elemzése a kutató egyetemeken. Taylor: Gazdálkodás- és Szervezéstudományi folyóirat: a Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására Közleményei 1-2, Szeged: pp. 413-423. (ISSN 2064-4361)
7. PFAU CHRISTA (2014): Szabadidősport lehetőségek és sportolási szokások vizsgálata a Debreceni Egyetemen. In: Bartusné Szmodis Márta (szerk.) Sporttudomány az egészség és teljesítmény szolgálatában: XI. Országos Sporttudományi Kongresszus. Magyar Sporttudományi Szemle 15. évfolyam 58. száma. Konferencia helye, ideje: Debrecen, Magyarország, 2014.06.05-2014.06.07. (Magyar Sporttudományi Társaság) Budapest: Magyar Sporttudományi Társaság, p. 52.
8. PFAU CHRISTA (2013): A szabadidősport tevékenység összehasonlító elemzése a felsőoktatásban. In: Perényi Szilvia (szerk.) Ifjúsági Sport és Tehetséggondozás – „A 21. Század Kihívásai „: konferencia kötet, Debreceni Egyetem Gazdálkodási és Vidékfejlesztési Kar. pp. 268-275.(ISBN:978-615-5183-81-2)

Nyilvántartási szám: DEENK/35/2017.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Pfau Christa
Neptun kód: MO48AJ
Doktori Iskola: Ihrig Károly Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10044920

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Folyóiratcikkek, tanulmányok (6)

1. **Pfau, C.:** Hallgatói szabadidősport szervezése és jellemzői a felsőoktatásban.
Taylor 8 (4), 5-15, 2016. ISSN: 2064-4361.
2. **Pfau, C., Domokos, S.:** Szabadidősport a felsőoktatásban.
Taylor 8 (2), 111-118, 2016. ISSN: 2064-4361.
3. **Pfau, C.:** Analysis of the leisure sport activities in University of Debrecen.
Apstract 9 (1-2), 75-80, 2015. ISSN: 1789-221X.
DOI: <http://dx.doi.org/10.19041/APSTRACT/2015/1-2/14>
4. **Pfau, C.:** Examination of leisure sports alternatives provided by higher education institution.
Apstract. 9 (3), 33-39, 2015. EISSN: 1789-221X.
DOI: <http://dx.doi.org/10.19041/APSTRACT/2015/3/5>
5. **Pfau, C.:** Egyetemisták szabadidősport szokásai a Debreceni Egyetem Agrártudományi Központjában.
Agrártudományi Közlemények = Acta agraria Debreceniensis 58, 155-162, 2014. ISSN: 1587-1282.
6. **Pfau, C.:** Szabadidősport és sportinfrastruktúra összehasonlító elemzése a kutató egyetemeken.
Taylor 6 (1-2), 413-423, 2014. ISSN: 2064-4361.

Konferenciaközlemények (2)

7. **Pfau, C.:** Szabadidősport lehetőségek és sportolási szokások vizsgálata a Debreceni Egyetemen.
Magyar Sporttudományi Szemle 15 (58), 52, 2014. ISSN: 1586-5428.
8. **Pfau, C.:** A szabadidősport tevékenység összehasonlító elemzése a felsőoktatásban.
In: "Ifjúsági sport és tehetséggondozás - a 21. század kihívásai" : II. Nemzetközi Turizmus és Sportmenedzsment Konferencia : Debrecen, 2012. szeptember 5-6. : konferencia kötet.
Szerk.: Perényi Szilvia, Debreceni Egyetem GVK, Debrecen, 268-275, 2013. ISBN: 9786155183812

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudománymetriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2017.02.23.

